

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„ПРАВознавство”
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ:
263 Цивільна безпека
051 Економіка
014.11 Середня освіта (фізична культура)
227 Фізична терапія, ерготерапія
162 Біотехнологія і біоінженерія

Методичні вказівки щодо практичних (семінарських) занять з вивчення навчальної дисципліни „Правознавство” для студентів денної та заочної форм навчання зі спеціальностей: 263 Цивільна безпека, 051 Економіка, 014.11 Середня освіта (фізична культура), 227 Фізична терапія, ерготерапія, 162 Біотехнологія і біоінженерія

Укладач вик. В.М. Прилипко
Рецензент доц. І. І. Митрофанов

Кафедра теорії, історії держави і права

Затверджено методичною радою КрНУ імені Михайла Остроградського
Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20 _____ р.
Голова методичної ради _____ проф. Костін В. В.

ЗМІСТ

Вступ.....	
4	
Перелік практичних занять.....	5
Практичне заняття № 1 Теорія держави і права.....	5
Практичне заняття № 2 Цивільне законодавство України.....	7
Практичне заняття № 3 Сімейне законодавство України.....	8
Практичне заняття № 4 Трудове законодавство України.....	10
Практичне заняття № 5 Адміністративне законодавство України.....	11
Практичне заняття № 6 Кримінальне законодавство України.....	
13	
Практичне заняття № 7 Судові та правоохоронні органи.....	15
Питання до заліку.....	17
Перелік джерел.....	20
	використаних

ВСТУП

Підвищення рівня правових знань населення України, його правосвідомості і правової культури можливе лише за умови повсякденного, професійно організованого правового виховання, яке б проводилося з використанням усіх його форм. Однією з таких форм є вивчення студентами дисципліни «Правознавство».

Ця дисципліна передбачає вивчення найважливіших питань з основних галузей права, теорії держави та права, проблем законності та юридичної відповідальності. Широко представлені інститути трудового, цивільного, адміністративного, сімейного, кримінального права. Висвітлена судова система та правовий статус багатьох правоохоронних органів.

Практичні роботи з дисципліни „Правознавство” виконуються відповідно до навчального плану та графіка навчального процесу для студентів денної та заочної форм навчання. Практичні роботи сприяють закріпленню та поглибленню теоретичних знань.

Мета виконання практичних робіт – закріпити, поглибити й узагальнити знання, виявити здатність застосовувати їх у практичній діяльності.

У процесі виконання практичної роботи студенти набувають досвіду відбору, аналізу, систематики навчального матеріалу та формулювання висновків.

До виконання практичної роботи студент повинен підходити творчо, при висвітленні питань слід теоретичні положення розглядати у зв'язку із практикою їх застосування. Слід використати літературу, вказану в програмі навчальної дисципліни та враховувати зміни у чинному законодавстві України.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- поняття правової держави, її ознаки, функції, форми держави;
- поняття права, його ознаки, джерела, галузі права;
- ознаки правопорушення, його види та склад;
- цивільні правовідносини;
- трудові правовідносини;
- відносини, що регулюються адміністративним правом;
- поняття злочину, покарання та кримінальної відповідальності;
- систему судів та правоохоронних органів;

уміти:

- аналізувати принципи та структуру організацій і діяльності органів держави;
- давати правовий аналіз конкретних суспільних відносин;
- користуватися нормативно-правовими джерелами;
- використовувати отримані правові знання у своїй практичній діяльності.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття № 1

Тема Основи теорії держави і права

Мета: одержати знання про те, як виникла держава та які функції вона виконує, коли з'явилося право; що являють собою галузі права і як вони між собою пов'язані, як створюються закони і як за цими законами живуть.

Короткі теоретичні відомості

Причинами виникнення держави у правовій науці прийнято вважати: три суспільні поділи праці (вирізнення скотарських племен, відокремлення ремесла від рільництва, виникнення й розвиток торгівлі); появу надлишкового продукту, сім'ї, приватної власності й майнової нерівності; утворення класів як великих груп людей з протилежними інтересами і поява міжкласових конфліктів; неспроможність суспільної влади первісного ладу врегулювати класові суперечності й конфлікти.

Причинами виникнення права у найбільш загальному вигляді прийнято вважати: потребу суспільства у врегулюванні економічних відносин, утвердженні статусу товаровиробників-власників; необхідність у забезпеченні стійких економічних зв'язків та умов для економічної самостійності; перетворення людини на відносно самостійного індивіда з претензією на соціальну свободу.

Держава — це політична організація суспільства, що має суверенну владу та владні повноваження з управління територіально-організованим населенням з метою здійснення внутрішніх і зовнішніх функцій і встановлює загальнообов'язкові для усіх осіб правила поведінки.

Право – це єдина узгоджена система загальнообов'язкових, формально визначених, встановлених і охоронюваних державою правил поведінки, що регулюють суспільні відносини і виражають міру і свободу справедливості.

Завдання до теми

1. Підготувати реферат на тему «Правова культура і правова свідомість»
2. Із перерахованих нижче вкажіть риси, які характеризують парламентську республіку:
 - а) вибори президента парламентом;
 - б) вибори президента народом;
 - в) президент - глава держави;
 - г) президент має право розпускати парламент;
 - д) президент не має права розпускати парламент;
 - е) президент підзвітний виборцям.
3. Вкажіть ознаки унітарних і федеративних держав:

Унітарна	Федеративна
----------	-------------

- а) єдине громадянства;
- б) подвійне громадянство;
- в) однорівнева конституційна система;

- г) єдина судова система;
 - д) державні адміністративні одиниці мають приймати закони;
 - е) єдина система законодавства;
 - ж) може мати автономні утворення.
4. Вкажіть обов'язкові елементи правової норми:
- а) попередження; б) інструкція; в) диспозиція; г) стягнення; д) гіпотеза;
 - е) умови; ж) покарання; и) вирок; к) санкція; л) відповідальність.

Контрольні питання

1. Як класифікуються держави за формою правління, формою державного устрою і формою політичного режиму?
2. Поняття функцій держави, їх класифікація.
3. Визначте ознаки і функції права.
4. Що таке джерела права? Охарактеризуйте їх.
5. Юридична відповідальність та її види.

Література : [26; 36, с. 44-70; 37, с. 15-37; 42, с. 25-31]

Практичне заняття № 2

Тема Цивільне законодавство України

Мета: вивчити закономірності цивільно-правового регулювання суспільних відносин, акти цивільного законодавства, визначити, яку роль відіграють особисті майнові та немайнові відносини, а також особливості цивільної правосуб'єктності фізичних і юридичних осіб.

Короткі теоретичні відомості

Цивільне право України – це галузь права України, яка регулює майнові та особисті немайнові відносини фізичних та юридичних осіб.

Цивільно-правові норми містяться в різних нормативно-правових актах, найважливішим з яких є Цивільний кодекс України, який був прийнятий 16 січня 2003 року і введений у дію 1 січня 2004 р.

Внутрішня будова Цивільного кодексу України відповідає структурі цивільного права, тобто має Загальну і Особливу частину.

Загальна частина цивільного права визначає статус учасників цивільно-правових відносин, об'єкти цивільних прав, поняття правочину, представництва, строків та термінів позовної давності.

Особлива частина цивільного права встановлює особисті немайнові права фізичної особи, право власності та інші речові права, право інтелектуальної власності, регулює зобов'язальні відносини, спадкування.

Завдання до теми

1. Підготувати реферат на тему «Захист права власності».
2. Пенсіонер К. самотньо проживав у м. Коростень, мав будинок, присадибну ділянку, мотоцикл та інші речі. Потрапивши в автомобільну аварію, К. отримав струс мозку і часто скаржився на головний біль. Незабаром він продав своє майно за зниженими цінами і переїхав жити до сестри. Донька К. звернулася до покупців з вимогою

повернути майно, оскільки, за її поясненням, батько після перенесеної травми став недієздатним.

Наскільки правомірні вимоги доньки?

3. Громадянин Л. звернувся до нотаріальної контори з проханням про зміну заповіту, складеного два місяці тому, у зв'язку з тим, що він посварився із своїм братом, включеним до числа спадкодавців відповідно до заповіту. Помічник нотаріуса відмовив Л. у зміні заповіту, посилаючись на те, що для цього відсутні законні підстави.

Дайте вашу оцінку ситуації.

Контрольні питання

1. Що таке цивільна дієздатність та які її види вам відомі?
2. Що таке юридична особа? Які їх види та ознаки вам відомі?
3. Охарактеризуйте право інтелектуальної власності.
4. Що таке зобов'язання, які способи виконання зобов'язань вам відомі?
5. Розкрийте питання спадкування за законом та за заповітом.

Література: [1; 17; 38, с. 431 – 453; 44 с. 257-294]

Практичне заняття № 3

Тема Сімейне законодавство України

Мета: ознайомитися з поняттям і характеристикою сімейного права і сімейних відносин, джерелами сімейного права, основними принципами цієї галузі права. Визначити, що таке шлюб; права та обов'язки подружжя; права та обов'язки матері, батька та дитини, правові засади усиновлення, опіки й піклування.

Короткі теоретичні відомості

Сімейне законодавство є галуззю законодавства, що встановлює правові засади шлюбу, регулює особисті та майнові відносини між подружжям, батьками і дітьми, усиновителями й усиновленими, іншими членами родини.

Основний нормативно-правовий акт у цій галузі законодавства – Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 року (чинний із 1 січня 2004 року) .

Чинний сьогодні Сімейний кодекс України створений на нормативній базі незалежної України, відповідає її Конституції та законодавству, при цьому в ньому втілені деякі інститути, які традиційно перейшли у спадок від старого шлюбно-сімейного законодавства.

У новому сімейному законодавстві закріплені такі нові інститути сімейного права як шлюбний договір, у якому передбачаються взаємні майнові права та обов'язки подружжя; визнання осіб, які подали заяву про державну реєстрацію шлюбу, нареченими.

В основі сімейного законодавства України лежать принципи рівності прав та обов'язків чоловіка і жінки, взаємності обов'язків батьків і дітей. Шлюб підлягає реєстрації в державних органах. Брати шлюб мають право

чоловіки, які досягли 18 років, жінки, які досягли 17 років. Закон визначає обставини, що перешкоджають вступу до шлюбу, порядок припинення шлюбу.

Завдання до теми

1. Підготувати реферат на тему «Право власності подружжя».
2. Чотирнадцятирічний О. звернувся до суду з позовом на дії свого батька Л., який знущався над сином, примушував жебракувати, принижував честь і гідність сина, пиячив. Чи прийме суд заяву О.?
3. Двадцятирічний П. є студентом ВНЗ. Батько не проживає із сім'єю і відмовляється сплачувати аліменти на користь сина, мотивуючи це тим, що не має можливості, і до того ж П. є повнолітнім. Дайте роз'яснення.

Контрольні питання

1. Дайте визначення шлюбу і сім'ї.
2. Який порядок укладення шлюбу?
3. Який порядок припинення шлюбу?
4. У яких випадках шлюб визнається недійсним?
5. Які форми правового захисту дітей вам відомі?

Література: [1; 19; 18; 38, с. 553-570; 35 с. 177-194]

Практичне заняття № 4

Тема Трудове законодавство України

Мета: засвоїти основні теоретичні положення трудового законодавства, опанувати нормативно-правову базу, що регулює дані відносини, сформулювати чітке правозастосовче мислення щодо суті цих правовідносин, використовувати отриманні правові знання на практиці.

Короткі теоретичні відомості

Трудове право законодавство регулює трудові відносини між працівниками і власниками підприємств, устав і організацій, незалежно від форм власності, виду діяльності і галузевої незалежності.

Основні трудові права людини і гарантії їх реалізації закріплює Конституція України.

Трудові та інші відносини, пов'язані з ними, регулюються Конституцією України та більш як 250 нормативно – правовими актами. Основним джерелом трудового права є Кодекс законів про працю, що прийнятий 10 грудня 1971 року і з того часу неодноразово піддавався змінам і доповненням.

Трудове право визначає порядок і умови прийняття на роботу, переведення на іншу роботу, припинення трудового договору; тривалість робочого часу і часу відпочинку; порядок надання відпусток; визначає умови та підстави матеріальної відповідальності працівників; конкретизує основні засади реалізації конституційного права працівників на охорону життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні та здорові умови праці; регулює правові питання оплати праці, трудової дисципліни, державного соціального страхування та пенсійного забезпечення.

Завдання до теми

1. Підготувати реферат на тему «Особливості праці жінок і молоді».
2. Визначте за умовами цієї ситуації, чи допускається випробування при прийомі на роботу зазначених нижче працівників? Якщо так, то на який термін?

Яковенко	електрозварник	
Демчик	економіст	
Антонюк	інженер	Молодий спеціаліст – випускник державного ВНЗ, потреба в якому була заявлена підприємством
Давиденко	монтер зв'язку	На час прийому на роботу виповнилося 17 років

3. За порушення трудової дисципліни до порушника пропонується застосувати одне з таких стягнень:

- а) оголосити догану і позбавити квартальної премії;
- б) за рішенням трудового колективу ставити перед власником питання про перенесення основної щорічної відпустки з літнього періоду на осінній;
- в) усунення з черги на покращення житлових умов;
- г) оголосити сувору догану із занесенням до трудової книжки;
- д) оголосити догану з подальшим розглядом поведінки працівника на загальних трудових зборах.

Яке рішення б прийняли ви? Чому?

Контрольні питання

1. Що таке трудовий договір і які його правові наслідки? Види трудових договорів.
2. Назвіть випадки, коли працівник, який звільняється за власним бажанням, не повинен відпрацьовувати два тижні.
3. Порівняйте неповний робочий час і скорочений.
4. Що таке основна і додаткова зарплата? У чому полягає відмінність між ними.

Література: [1; 7; 8-16 ; 36, с. 323 – 338, 41, с. 26-57]

Практичне заняття № 5

Тема Адміністративне законодавство України

Мета: засвоїти основні теоретичні положення адміністративного законодавства, визначити специфіку і структуру адміністративно-правових відносин; ознайомитися з джерелами та системою адміністративного права; з особливостями правового регулювання статусу державних службовців.

Короткі теоретичні відомості

Адміністративне право – це система правових норм, які регулюють суспільні відносини управлінського характеру, що виникають у сфері державно-управлінської діяльності органів виконавчої влади.

Адміністративне право визначає діяння, що є адміністративними правопорушеннями, а також стягнення, які слід застосовувати до особи, яка

здійснила правопорушення. Ці норми зосереджені в Кодексі України про адміністративні правопорушення, який був прийнятий 7 грудня 1984 року.

Система адміністративного права складається із Загальної та Особливої частини. Загальна частина об'єднує норми, які регулюють принципи державного управління; правове становище суб'єктів адміністративного права; форми і методи управлінської діяльності; адміністративно – правові режими; адміністративну відповідальність; адміністративний процес. Особлива частина включає норми, які регулюють управління в окремих галузях народного господарства (економіці, сільському господарстві, транспорті, підприємницькій діяльності, адміністративно-політичній діяльності тощо.)

Завдання до теми

1. Підготувати реферат на тему «Адміністративна відповідальність неповнолітніх».
2. Працівники міліції затримали 17-річного Іванченка за те, що він лявся нецензурними слова перед входом до театру, на зауваження громадян не реагував. Начальник районного відділення відділу внутрішніх справ постановив: за вчинення дій, які є дрібним хуліганством, піддати Іванченка адміністративному арешту на 10 діб. Чи правильне рішення?
3. Які з наведених правопорушень є адміністративними:
 - а) громадянин у нетверезому стані з'явився на вулиці та зачіпав перехожих;
 - б) при прокладенні труб на дачній ділянці було пошкоджено паркан сусідньої ділянки;
 - в) лаборант інституту постійно запізнювалася на роботу. Вона була попереджена адміністрацією інституту, але продовжувала спізнюватися;
 - г) продавець продав пляшку вина неповнолітньому;
 - д) водій залишив машину на ділянці вулиці, незважаючи на заборонний знак.

Контрольні питання

1. Дайте загальну характеристику адміністративного права та його джерел?
2. Хто може бути суб'єктом адміністративно-правових відносин?
3. Що таке адміністративні юридичні факти?
4. Які ви знаєте види адміністративних стягнень?

Література: [1; 4; 18; 21; 22; 25; 37, с. 573 - 601]

Практичне заняття № 6

Тема Кримінальне законодавство України

Мета: одержати знання з кримінального законодавства України; ознайомитися з характеристикою Кримінального кодексу України; засвоїти, що поява кримінально-правових норм зумовлена необхідністю захистити життя, здоров'я, свободу, майнові права членів суспільства від посягань, які завдають істотної шкоди.

Короткі теоретичні відомості

Кримінальне право – галузь права України, що визначає, які суспільно небезпечні діяння є злочинними та які покарання необхідно застосовувати до осіб, що їх вчинили.

Кримінальне право є кодифікованим, причому Кримінальний кодекс посідає особливе, унікальне місце, тому що він – єдине джерело права. У галузі кримінального права не має підзаконних актів, не допускається застосування юридичних прецедентів або правових звичаїв.

Кримінальний кодекс України був прийнятий 5 квітня 2001 року і набрав чинності 1 вересня 2001 року. Кримінальний кодекс містить Загальну і Особливу частини, які поділяються на розділи та статті.

Ця тема охоплює такі навчальні напрями: поняття і загальну характеристику кримінального права; поняття і ознаки злочину, склад злочину, види злочинів; стадії вчинення злочинів, склад злочину; визначає співучасть у злочині, поняття простої та складної співучасті, види співучасників; поняття, ознаки і підстави кримінальної відповідальності; розкриває поняття, мету і види кримінальних покарань; обставини, які пом'якшують і обтяжують покарання; характеризує особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх; а також особливості відповідальності за посягання на окремі види злочинів: державу, особу, власність, громадський порядок, управління тощо.

Завдання до теми

1. Підготувати реферат на тему «Поняття осудності, неосудності та обмеженої осудності».
2. Заповніть таблицю:

Основні покарання	Додаткові покарання
-------------------	---------------------

- а) довічне позбавлення волі;
- б) позбавлення волі на певний строк;
- в) штраф;
- г) арешт;
- д) позбавлення права займати певні посади;
- е) громадські роботи;
- ж) позбавлення військового звання;
- и) конфіскація майна;
- к) виправні роботи;
- л) службові обмеження для військовослужбовців.

3. Які з наведених нижче примусових заходів виховного характеру можуть бути застосовані до неповнолітніх: застереження; виселення із займаного приміщення; обмеження дозвілля і встановлення особливих вимог до поведінки неповнолітнього; направлення неповнолітнього до спеціальної навчально-виховної установи; позбавлення неповнолітнього заробітної плати або стипендії з метою відшкодування заподіяних збитків?

Контрольні питання

1. Що таке злочин? Які його ознаки та склад?

2. Яка класифікація злочинів вам відома?
3. Які види покарань передбачені Кримінальним кодексом?
4. Визначте обставини, які пом'якшують і обтяжують покарання.

Література: : [1; 23; 24; 36, с. 645-670; 44, с. 136 - 246]

Практичне заняття № 7

Тема Судові та правоохоронні органи України

Мета: ознайомитися з загальною характеристикою судової влади в Україні, ознаками та принципами правосуддя; визначити участь громадськості у здійсненні правосуддя, а також вимоги до кандидатів на посаду судді; засвоїти, які риси характерні для правоохоронних органів і які органи належать до їх системи.

Короткі теоретичні відомості

Незалежність і високий авторитет суду – найважливіша ознака правової демократичної держави. Головне призначення судової влади – захист прав і законних інтересів від будь-яких проявів свавілля, як з боку інших осіб, так і з боку державних органів.

Судова влада в Україні – різновид і повноправна гілка державної влади. Зокрема, судові рішення ухвалюються й оголошуються судами іменем України та є обов'язковими до виконання на всій території України.

Правосуддя – це особливий вид державної діяльності, суть якої полягає в розгляді й вирішенні кримінальних, цивільних та інших справ. Правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами або посадовими особами не допускається.

Правоохоронні органи – це державні та недержавні органи, головним завданням і функцією яких є охорона правопорядку, захист прав і законних інтересів громадян, юридичних осіб, держави.

До державних правоохоронних органів належать: прокуратура; органи й установи юстиції, органи внутрішніх справ, Служба безпеки України; органи державної податкової служби; митні органи.

До недержавних правоохоронних органів належать адвокатура, приватний нотаріат, приватні охоронні організації.

Завдання до теми

1. Підготувати реферат на тему «Правовий статус суддів»
2. Визначте вік, з якого особа може бути суддею місцевого (районного) суду:
 - а) 30 років; б) 21 року; в) 25 років; г) 40 років.
3. Вперше особу на посаду судді призначає:
 - а) голова Конституційного Суду;
 - б) голова Верховної Ради;
 - в) голова місцевого суду, в якому буде працювати суддя;
 - г) Президент України.
4. Суддів Конституційного Суду не має права призначати:
 - а) голова Верховного Суду;

- б) Президент України;
- в) з'їзд суддів;
- г) Верховна Рада України

Контрольні питання

1. Які принципи правосуддя закріплені в Конституції України?
2. Які суди складають судову систему України?
3. Хто є суб'єктами звернення до Конституційного Суду України?
4. Охарактеризуйте систему правоохоронних органів в Україні.

Література: [1; 2; 3; 4; 17; 23; 24; 679-694]

Питання до заліку

1. Поняття держави, її ознаки.
2. Різноманітні теорії виникнення держави.
3. Причини виникнення держави і права.
4. Апарат держави, як система державних органів, його місце в механізмі держави.
5. Поняття форми держави. Класифікація держав за їх формою.
6. Поняття права, його ознаки та функції.
7. Правова норма: структура, види.
8. Характеристика джерел права.
9. Система права: галузі, підгалузі, інститути.
10. Правовідносини: їх поняття, ознаки, структура.
11. Склад правопорушення, його ознаки та види.
12. Поняття юридичної відповідальності. Види.
13. Загальна характеристика цивільного законодавства України.
14. Поняття цивільних правовідносин: об'єкти, суб'єкти.
15. Фізична особа як суб'єкт цивільного права.
16. Юридична особа як суб'єкт цивільного права.
17. Поняття і види правочинів.
18. Право власності в Україні. Захист права власності.
19. Право інтелектуальної власності: суб'єкт, об'єкт.
20. Характеристика зобов'язального права.
21. Способи виконання зобов'язань.
22. Спадкування за заповітом.
23. Спадкування за законом.
24. Сім'я за сімейним законодавством.
25. Шлюб за сімейним законодавством.
26. Права та обов'язки подружжя.
27. Права та обов'язки батьків і дітей.
28. Позбавлення батьківських прав.
29. Поняття шлюбного договору. Порядок укладання.
30. Недійсність шлюбу.
31. Припинення шлюбу.
32. Право власності подружжя.
33. Усиновлення.
34. Опіка і піклування.

35. Загальна характеристика трудового законодавства.
36. Трудовий договір: поняття порядок укладення.
37. Трудовий договір: строк і види.
38. Колективні договори.
39. Робочий час, його види.
40. Час відпочинку. Його види.
41. Правове регулювання оплати праці.
42. Трудова дисципліна.
43. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору.
44. Особливості праці жінок і молоді.
45. Трудові спори.
46. Підстави припинення трудового договору.
47. Розірвання трудового договору з ініціативи власника.
48. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника.
49. Загальна характеристика кримінального законодавства.
50. Поняття злочину. Його ознаки і класифікація.
51. Склад злочину. Стадії вчинення злочину.
52. Поняття співучасті, її ознаки. Види співучасників.
53. Кримінальна відповідальність, підстави.
54. Кримінальне покарання: поняття, види.
55. Обставини, що пом'якшують покарання.
56. Обставини, що обтяжують покарання.
57. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.
58. Види злочинів.
59. Відносини, що регулюються адміністративним правом.
60. Поняття та види адміністративного примусу.
61. Поняття, ознаки та підстави адміністративної відповідальності.
62. Поняття та ознаки адміністративного проступку.
63. Склад адміністративного правопорушення.
64. Види адміністративних стягнень.
65. Адміністративна відповідальність неповнолітніх.
66. Поняття, система і завдання правоохоронних органів.
67. Система органів прокуратури.
68. Правовий статус міліції.
69. Адвокатура в Україні.
70. Нотаріат України.
71. Загальна характеристика судової системи України.
72. Правий статус суддів.
73. Правовий статус Служби безпеки України.
74. Поняття й види цивільно-правових договорів.
75. Форми держави (форма правління, державного устрою, політичного режиму).

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України, 1996.
2. Декларація про державний суверенітет України. Прийнята ВРУРСР 16.07.90. – К., 1991.
3. Акт проголошення незалежності України. Прийнятий ВРУ 24.08.1991. – № 38.
4. Закон України від 11.12.2003 “Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні ”
5. Закон України від 07.02.2010 “Про судоустрій і статус суддів ”
6. Закон України від 16.10.1996 “Про Конституційний Суд України ”
7. Кодекс законів про працю, 1971
8. Закон України від 01.07.1993 “Про колективні договори і угоди ”
9. Закон України від 24.03.1995 “Про оплату праці ”
10. Закон України від 14.10.1992 “Про охорону праці ”
11. Закон України від 15.11.1996 “Про відпустки ”
12. Закон України від 02.03.2000 “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття ”
13. Закон України від 01.03.1991 “Про зайнятість населення ”
14. Закон України від 09.07.2003 “Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування ”
15. Закон України від 01.06.2000 “Про державну допомогу малозабезпеченим сім’ям ”
16. Закон України від 22.03.2001 “Про державну допомогу сім’ям з дітьми ”
17. Цивільний кодекс України, 2004
18. Закон України від 07.02.1991 “Про власність ”
19. Сімейний кодекс України, 2004.
20. Кодекс України про адміністративні правопорушення, 1984.
21. Кодекс Адміністративного судочинства України від 06.07.2005.
22. Закон України від 16.12.1993 “Про державну службу ”
23. Кримінальний кодекс України, 2004.
24. Кримінально - процесуальний кодекс України.
25. Закон України від 12.09.1991 “Про правонаступництво ”
26. Закон України від 16.06.1992 “Про об’єднання громадян ”
27. Закон України від 23.04.1991 “Про свободу совісті та релігійні організації»
28. Закон України від 05.04.2001 “Про політичні партії в Україні ”
29. Закон України від 15.09.1999 “Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності ”
30. Закон України від 05.11. 1991 „Про прокуратуру ”
31. Закон України від 25.03.1992 „Про Службу безпеки України ”
32. Закон України від 19.12. 1992 „Про адвокатуру ”

33. Закон України від 20.12. 1990 „Про міліцію ”
34. Закон України від 02.09.1993 „Про нотаріат ”
35. Ариванюк Т.О. та ін. Сімейне право України. – Київ, 2002
36. Загальна теорія держави і права. За ред. Копейчикова. – Київ, 2004
37. Копейчиков В.В., Колодій А.М. Правознавство. – Київ, 2005
38. Ківалов С.В., Орзих М.П. Основи правознавства. - Київ, 2007
39. Колпаков В.К. Адміністративне право України. – Київ, 1999
40. Коржанський М.Й. Кримінальне право України. – Київ, 2005
41. Пилипенко П.Д. Трудове право України. – Київ, 2004
42. Правознавство: Навч. посібник / За ред. Пилипенка П.Д. – Львів, 2003.
43. Семерак О.С. Судові і правоохоронні органи України: Навч. посібник. – Ужгород, 2002
44. Цивільне право України. За ред. Я.М. Шевченко . – Київ, 2005

Методичні вказівки щодо практичних (семінарських) занять з вивчення навчальної дисципліни „Правознавство” для студентів денної та заочної форм навчання зі спеціальностей: 263 Цивільна безпека, 051 Економіка, 014.11 Середня освіта (фізична культура), 227 Фізична терапія, ерготерапія, 162 Біотехнологія і біоінженерія

Укладач викл. В.М. Прилипко

Відповідальний за випуск завідувач кафедри ТДП доц. В. Д. Шаповал

Підп. до др.. _____ Формат 60x84 1/16. Папір тип. Друк ризографія.
Ум. друк. арк. _____ Наклад _____ прим. Зам № _____ Безкоштовно.

Видавничий відділ КНУ імені Михайла Остроградського
39600, м. Кременчук, вул. Першотравнева, 20